

k:

Kultura

Erein eta Igela argitaletxeek kudeatzen duten Literatura Unibertsala sailak beste lau ale ditu, kasu honetan oso irakurriak izan diren klasiko ezagunak: Hermann Hesse-ren «Siddhartha», Françoise Sagan-en «Tristezia, zer be-

rrri», Rebeca West-en «Soldaduaeren itzulera» eta Marguerite Duras-en «Samina». Sail honen helburua gazteek irakurri beharreko maisulan horiek eskura izatea da eta, gainera, euskaraz irakur ditzaztela.

Ezkerretik eskuinera, Xabier Artola, David Lindemann, Gerardo Markuleta eta Maialen Berasategi itzultzaileak.

Gorka RUBIO | ARGAZKI PRESS

Sagan, West, Hesse eta Duras-en klasiko ezagunak euskarara ekarri dituzte

Nagore BELASTEGI | DONOSTIA

«Zeintzuk dira literaturan jantziago egoteko irakurri beharreko liburuak?»; galdera horri erantzuten dio Erein eta Igela argitaletxeek kudeatzen duten Literatura Unibertsala sailak. Aurten 25 urte betetzen dituen bilduma honen nahia literatura klasikoko liburuak bildu eta euskaratzea da; batetik, aurretik irakurritako zituztenek euskaraz berrirakurri ahal ditzaten eta, bestetik, gazteek ere horiekin gozatzeko aukera izan dezaten. Hala, eskaintza aparta dute, adibidez, irakasleek ikasleei liburuak gomendatu nahi dizkietenerako.

Sail honek hiru etapa izan ditu. Lehenengoan 100 lan kalera-tu zituzten, nahiz eta guztiak ez ziren best-sellerrak. Ondoren,

beste 52 ale atera zituzten eta egungo bilakaerara gerturatzeko joan ziren. Azken etapa 2010ean hasi zen, eta bide horretatik jarraitzea espero dute, alegia, «irakurri beharreko» liburu horiek euskaratzen.

Orain, aski ezagunak diren lau egileren maisulanak eman dituzte euskaraz. Hermann Hesse-ren «Siddhartha» bi itzultzailearen artean euskaratu dute; David Lindemann eta Irati Trebiño. Lehenak alemanetik euskarara itzuli zuten jatorrizkoarekin ahalik eta leialen jokatu, eta bigarrenak, euskal irakurlearentzako ahalik eta hobetoen egokitzeko, proposamen horiek moldatu zituen. «Lana errazagoa da biren artean», aitortu zuen Lindemannek. Honek gaztetan irakurri zuen lana eta sakon eragin ziola esan zuen. «Liburu ederra da. Antzi-

BABESA

Literatura Unibertsala bildumak Eizie Euskal Itzultzaile, Zuzentzaile eta Interpreteen Elkartearen eta Lakuako Kultura Sailaren babesa dauka.

nako garai batera eramaten gaitu. Hizkuntza soil bat erabiliz indarra eramaten gaitu», azaldu zuen. Siddharthak zoriontsu izan nahi du, baina nahiz eta mila modutan saiatu ez du lortzen. Lehenik, aitaren pausoak jarraitzen ditu, gizon espiritual bezala. Gero, bestelako bide bat hartzea erabakitzen du, jan-edana, dirua eta sexua oparo izanik, baina horrek ere ez du betetzen. Gizon xume baten eskutik lortuko du, azkenean, nahi duen hori. Itzultzailearen ustez, ez da harritzeara argitaratu zen garaian arrakasta izatea, «gera garaian krisi existentzial handia zelako».

Eskandalua

Gerardo Markuleta itzultitako Françoise Saganen «Tristezia, zer berri» lanak oso bestelako gaia jorratzen du. «Eleberriak

zalaparta handia eragin zuen. Horren gainean galdetu zioten eta hau esan zuen: 'ni asko harritu ninduen eskandaluak. Haurdun gelditu eta ezkontzeko beharrik gabe neska gazte bat mutil helduago batekin oheratzean ikusi zuten eskandalua irakurleen bi herenek. Niretzat eskandalua norbaitek bigabekeria bategatik beste norbait hiltzea da', kontatu zuen Markuleta.

Cecile, 16 urteko neskatxa, aitarekin eta haren maitalearekin joango da oporretara. Bertan 26 urteko gizon bat ezagutu eta harekin harreman bat hasiko du. Istoria korapilatu egingo da Cecile, aitaren maitalearen eta beste neska baten artean lis-karra sortzen denean.

Beste hiru emakume agertzen dira Rebeca Westen «Soldaduaeren itzulera» lanean. Maialen Berasategi itzultzaileak azaldu bezala, protagonista Lehen Mundu Gerrara doan gizon bat da, zeinak azken hamabost urte-etako memoria galtzen duen. Etxera bidaliko dute eta bertan emaztea eta lehengusina ditu zain. Soldaduaeren oroimena 21 urte zituen garaira itzuli da eta garai hartan maite zuen emakumeaz maiteminduta jarraitzen duela uste du.

«Tragedia publiko eta unibertsala ikusten dugu, Lehen Mundu Gerra, gizonetzkoena dena. Eta horrek ondorio zuzena dauka, tragedia pribatua dena, etxe barrukoa, emakumeena. Hori da liburu honen jolasetako bat. Genero-rol ez edo maitasun erromantikoaz ari da; erokeria /zentzua dikotomia ere ikusten da», azaldu zuen Berasategik.

Amaitzeko, Lehen Mundu Gerratik Bigarrenera egingo dugu salto, Marguerite Durasen «Samina» garai horretan kokatzen da eta. «Sei narrazio labur ditu: lehenengo bietan lehen pertsonan idazten du eta protagonista Marguerite izeneko emakumea da, autobiografikoa da. Hirugarren eta laugarrenean distantzia hartzen du; hirugarren pertsonan idazten du eta protagonista beste bat da. Azken bi ataletan zuzenean esaten digu fikzioa direla», esan zuen Xabier Artola itzultzaileak.

Horren arabera, narrazioan sentimenduak dira nagusi eta hitzaurrean argi uzten du samina bere bizitzako gauzarik garrantzitsuenetarikoa bat izan dela. «Ez ahazteko idazten duela dio», argitu zuen.